

LICEUM Klasa I

Wymagania na podstawie Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej – język obcy oraz polecanego podręcznika „New Matura Success Intermediate”*

Cele z podstawy programowej:

rozumienie tekstów pisanych,

tworzenie wypowiedzi na wybrane tematy,

uczestniczenie w rozmowie na tematy: różnice i role płci, życie rodzinne, osobowość,

edukacja, środowisko naturalne i katastrofy naturalne,

argumentowanie, przedstawianie swojego zdania

Październik: gender differences, family life, personality, gender roles, school and education, natural disasters, czasy przyszłe (różnice i role płci, życie rodzinne, osobowość, edukacja, katastrofy naturalne, czasy przyszłe)

Zakres materiału	Propozycje realizacji oprócz podręcznika – uwaga: na tym poziomie nauczania lekcje bez podręcznika będą bardzo trudne do przeprowadzenia, sugeruję zakupić podręcznik i ćwiczenia.
Cechy charakteru – opisywanie osób affectionate bossy conscientious shy decisive forgetful fun-loving thoughtful hard-working modest optimistic sensible outgoing proud self-centred stubborn considerate polite practical predictable reliable sensitive sociable tolerant + przedrostki un-, in-, im-, dis- do tworzenia wyrazów przeciwstawnych	Discussion: typical Man and typical woman – stereotypes are true or false?
Modal verbs: have to , must, ought to, should, need, may, might, can, could	
Edukacja – słownictwo – boarding school, middle school, studies, high school, educational systems, tuition fees...	Przedstawienie polskiego system edukacji w porównaniu z innymi – brytyjskim, amerykańskim Tematy do dyskusji: 2 What sort of school is more popular in your country? 3 Do you think that girls or boys should go to different schools or not? Why?
Praca pisemna – przedstawianie swojej opinii, argumentowanie **	Zadanie:

	<p>Przeczytałeś/Przeczytałaś artykuł, którego autor uważa, że tylko dziewczęta powinny pomagać rodzicom w domu. Napisz list do redakcji.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnij, w jakiej sprawie piszesz i czy zgadzasz się z autorem artykułu. Przytocz dwa argumenty autora i skomentuj je. Przedstaw swoje argumenty i podaj przykłady z życia. Podsumuj list i odpowiednio go zakończ. <p>Długość Twojej wypowiedzi powinna wynosić 120–150 słów.</p>
Natural disasters - słownictwo	<p>Pomysł dla ambitnych: https://www.youtube.com/watch?v=ps9jq6XS5Sc – można oglądać z napisami, należy jednak pamiętać, że są wygenerowane automatycznie i mogą zawierać błędy, są jednak pomocą w zrozumieniu tekstu</p>
Future forms: future Simple, future continuous, future perfect, going to, present simple and continuous for the future, may and might, to be likely/unlikely to happen	<p>tematy do rozmowy:</p> <ol style="list-style-type: none"> The amount of greenhouse gasses will double soon and the Earth's climate will get much warmer In the next 100 years people will have to find another sources of energy since we're running out of the fossil fuels
Ecology - słownictwo	
Animals world – słownictwo	<p>Dyskusja/ for and against essay: Advantages and disadvantages of keeping wild animals in Zoo's</p>

* Proponowany plan pracy jest zbudowany w oparciu o podstawę programową i rekomendowane przez szkołę podręczniki, jeżeli jednak używają Państwo innego podręcznika mającego dopuszczenie MEN, treści gramatyczne i leksykalne będą takie same, ponieważ każdy z podręczników używany w szkołach musi realizować program MEN. Różnice mogą być jedynie w kolejności tych treści, czasem któryś z tematów gramatycznych może być przedstawiony z innym słownictwem, jeżeli jedna uczeń opanuje te treści w innym układzie na pewno nie będzie to problemem na egzaminie końcowym.

**Poniżej kilka prostych porad jak pisać.

1. Pamiętaj o szyku zdania angielskiego

Najczęściej występującym szykiem zdania w języku angielskim jest **PODMIOT + ORZECZENIE**. O ile w języku polskim możemy dowolnie przestawiać elementy, nie możemy tak robić w języku angielskim. Zwróć uwagę, że poniższe zdania są dopuszczalne w języku polskim (choć niektóre brzmią bardziej poetycko lub dziwacznie, to jednak je rozumiesz):

Mały kotek zjadł dużą rybę.
Dużą rybę zjadł mały kotek.
Mały kotek dużą rybę zjadł.
Zjadł mały kotek dużą rybę.

W angielskim możemy to zdanie zapisać tylko w jeden sposób:

The little cat ate the big fish.

Oczywiście istnieją wyjątki od reguły PODMIOT + ORZECZENIE. Najważniejszą z nich jest konstrukcja THERE IS/ARE, w której podmiot znajduje się na drugim miejscu:

There is a cat on the table.

Do bardziej zaawansowanych struktur należy szyk przestawny (tzw. "Inversion"), a jako osoba przystępująca do matury na poziomie rozszerzonym powinieneś ją znać. Inwersja jest dobrze opisana w książkach **Virginii Evans "FCE Use of English 1" (jednostka 10) oraz "FCE Use of English 1" (jednostka 12)**. Proszę jednak pamiętać, że **inwersję stosujemy w wypracowaniach z umiarem**.

2. Stosuj konstrukcje, które znasz dobrze

Pisząc wypracowanie na poziomie rozszerzonym pamiętaj o tym, by **pisać... prosto i przejrzysto**. Egzaminator ma do poprawienia w danym dniu kilkadziesiąt prac, więc będzie bardzo zadowolony, jeśli przeczyta pracę napisaną zrozumiale, bez spiętrzenia dziwacznych konstrukcji i niezrozumiałych zdań. Lepiej wykorzystywać konstrukcje gramatyczne, co do których jesteś absolutnie pewien, że znasz je doskonale. Jeśli w pracy nie ma błędów, nie tracisz punktów. To takie proste.

3. Nie kalkuj z języka polskiego

Uczniowie często piszą wypracowanie tak, że zapisują je po polsku, a potem dokonują tłumaczenia na angielski. Niekiedy przekładają "słowo w słowo", a efekty tego są tragiczne. Przykładem może być kalkowanie konstrukcji "Ja i moja mama". Uczniowie utrzymują polski szyk i wychodzi nam:

**I and my mother.* (Lingwiści używają * aby oznaczyć błędne konstrukcje)

W języku angielskim "I" zawsze znajduje się na końcu:

My mother and I (went shopping)

Tom, Mike and I (watched the film)

Jeśli więc masz problemy z wysłowieniem się, pamiętaj, że zawsze da się daną rzecz wyrazić na różne sposoby. Napisz to inaczej. Napisz to prościej. I przede wszystkim – staraj się od razu pisać po angielsku.

4. Stosuj "linkers" i "connectors"

Wypracowanie nie jest zbiorem niepowiązanych zdań. Niestety wielu uczniów o tym zapomina i często powtarza się (zupełnie niepotrzebnie), albo wyskakuje nagle ze zdaniami, które nijak się mają do tego co jest przed nimi i co jest po nich. Aby twój tekst był dobrze zorganizowany i wewnętrznie spójny, musisz wykorzystywać tzw. "linkers" i "connectors", czyli wyrazy w rodzaju: "because", "as", "since", "on account of", "due to", "first", "second", "however" itp. Pozwolą ci one tworzyć dłuższe i bardziej złożone zdania, a także ułatwią pokazanie relacji zachodzących między zdaniami (kontrastu, sekwencji, przykładu, rezultatu itp.) Pomogą ci też połączyć zdania w dłuższe, logiczne sekwencje.

Musimy tutaj zwrócić uwagę na interpunkcję i dwa problemy z nią związane. Po pierwsze, w angielskim stosuje się przecinek o wiele rzadziej niż w języku polskim (i nie umieszcza się go przed "that"!). Po drugie, przecinek nie jest jedynym znakiem interpunkcyjnym, jaki możesz użyć w wypracowaniu. Pamiętaj o średniku (;) i dwukropku (:), a także o myślniku (–).

Wypracowanie, które zawiera różnorodne znaki interpunkcyjne, jest łatwiejsze w czytaniu i bardziej atrakcyjne wizualnie.

5. Minimum cztery akapity

Niezależnie od tego, jakie wypracowanie piszesz, pamiętaj, że musi się ono składać **przynajmniej z czterech akapitów** (po angielsku "paragraphs"). Pierwszy akapit to **wprowadzenie ("introduction")**, dwa następne to **rozwińnięcie ("body")**, a jeden akapit

musisz zarezerwować na **podsumowanie (“conclusion”)**. Ponieważ limit wyrazów, jakim dysponujesz, nie jest zbyt wielki (200–250 słów), raczej nie znajdzie potrzeba, byś musiał skorzystać z piątego akapitu. Pamiętaj też, że **wprowadzenie i podsumowanie są krótkie**, czyli powinny liczyć po 2-3 zdania. Twój plan powinien wyglądać następująco:

6. Jaki rodzaj wypracowania wybrać?

W puli zadań maturalnych znajdują się cztery typy wypracowań: rozprawka, opowiadanie, opis oraz recenzja. **Przygotowując się do matury na poziomie rozszerzonym, poświęć przynajmniej 80% czasu na ćwiczenie rozprawki, czyli tzw. “For and Against Essay”**. Ten rodzaj tekstu występował do tej pory na każdej maturze i nic nie wskazuje, aby w tym roku miało być inaczej. Niestety istnieje cień szansy, że CKE zaszaleje i rozprawki na maturze nie będzie, więc musisz też zapoznać się z pozostałymi typami zadań. Wykonałam sobie zestawienie tematów wypracowań, jakie do tej pory pojawiały się na maturze pisemnej i widać jasno, że na pierwszym miejscu jest rozprawka, potem opowiadanie, a za nimi plasuje się opis. Recenzja pojawia się bardzo rzadko.

7. Past papers,!

Najlepszą metodą przygotowania się do każdego egzaminu jest przerobienie arkuszy z lat poprzednich. Wszystkie arkusze maturalne można ściągnąć ze strony CKE (znajdują się [tutaj](#))

8. Jak się tego wszystkiego nauczyć?

Pewnie nie zdradzę tu wielkiej tajemnicy, jeśli podam, na czym opiera się polska matura rozszerzona. Otóż osoby tworzące maturę oparły kryteria oceniania wypracowań na zaleceniach znajdujących się... w **podręcznikach autorstwa Virginii Evans**. Jeśli chcesz się przygotować dobrze do pisania wypracowania na maturze rozszerzonej, zaopatrz się w te książki i **przerób wskazane rozdziały**. Musisz też znaleźć kogoś, kto sprawdzi wypracowania.

Virginia Evans “Successful Writing INTERMEDIATE”, Express Publishing

- U6 Describing People
- U7 Describing Places/Buildings
- U8 Describing Objects
- U9 Describing Festivals/Events/Celebrations
- U10 First-person Narratives
- U11 Third-person Narratives
- U12b Reviews
- U13 “For and Against” Essays
- U14a Opinion Essays

Virginia Evans “Successful Writing UPPER-INTERMEDIATE”, Express Publishing

- U1 Describing People
- U2 Describing Places/Buildings
- U3 Describing Objects
- U4 Describing Festivals/Events/Celebrations
- U6 Narratives – Stories
- U10 “For and Against” Essays
- U11 Opinion Essays

U19 Reviews

Dla osób, które chcą uzyskać bardzo wysoki wynik z egzaminu pisemnego, przydatna będzie trzecia książka z tej serii. Proszę się nie zrażać oznaczeniem “Proficiency” – jest bardzo na wyrost, a sam podręcznik ma raczej poziom C1.

Virginia Evans “Successful Writing PROFICIENCY”, Express Publishing

U1 Describing People

U2 Describing Places/Buildings

U3 Describing Objects

U4 Describing Festivals/Events/Celebrations

U5 Narratives

U6 Discursive Essays

a. For and Against Essays

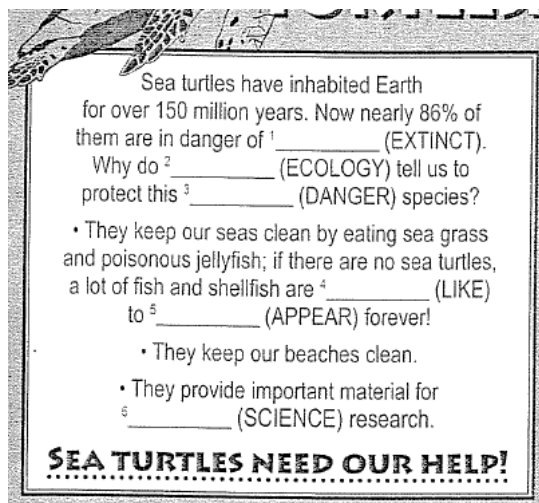
b. Opinion Essays

U9c Reviews

Poniżej przykładowe zadania testowe:

For each sentence, choose the best option.

- 1 You *don't have to / mustn't* tell anyone – it's secret!
- 2 I *must / have to* stay late at school today – we've got a rehearsal for the play.
- 3 Since the accident he *hasn't been able to / couldn't* speak.
- 4 In your country *must men / do men have to* do military service?
- 5 I *ought to / mustn't* send her an email – she must be very worried.
- 6 I *can't / couldn't* swim when I was younger.
- 7 I *must / have to* go to the dentist's – I've got really bad toothache.
- 8 Don't worry about losing your library card – you *can / should* get a new one.

Sea turtles have inhabited Earth for over 150 million years. Now nearly 86% of them are in danger of ¹ _____ (EXTINCT). Why do ² _____ (ECOLOGY) tell us to protect this ³ _____ (DANGER) species?

- They keep our seas clean by eating sea grass and poisonous jellyfish; if there are no sea turtles, a lot of fish and shellfish are ⁴ _____ (LIKE) to ⁵ _____ (APPEAR) forever!
- They keep our beaches clean.
- They provide important material for ⁶ _____ (SCIENCE) research.

SEA TURTLES NEED OUR HELP!

Rewrite the sentences using the words in capital letters. Do not change the meaning of the original sentences. (6 points)

Carl is sure not to come to the party.

CERTAINLY

Carl certainly won't come to the party.

1 I will probably get married in the future.

LIKELY

I _____ married in the future.

2 It is possible that a virus will kill many people.

MIGHT

A virus _____ many people.

3 Jack probably won't buy a new car this year.

UNLIKELY

Jack _____ a new car this year.

4 It isn't likely that there will be another terrorist attack.

PROBABLY

There _____ another terrorist attack.

5 It is possible that the planet won't survive.

MAY

The planet _____.

6 There is sure not to be a hurricane next week.

CERTAINLY

There _____ a hurricane next week.

Complete the missing words. The first letter of each word is given. (6 points)

The tiger is an endangered species – there aren't very many left in the world.

1 You can use r_____ plastic to make many things such as furniture.

2 They are d_____ batteries. You can only use them once, you can't recharge them.

3 It's possible that humans will d_____ the environment completely.

4 The w_____ from the factory has contaminated the water in the river.

5 You should s_____ your rubbish if you care about the environment.

Complete the sentences with the correct forms of the verbs in brackets. (7 points)

I'm thinking about telling you my secret.

If I tell (tell) you my secret, will you tell (you/tell) anyone else?

1 I have to work long hours. If

I _____ (not/have to) work so many hours, I _____ (be) happier.

2 Pete told me he was going to invite you to his party. Has he called you yet? _____

(you/go) if he _____ (invite) you?

3 Dogs are great pets. As long as you

_____ (look) after them, they

_____ (live) for many years.

4 It's really unlikely that I'll ever go to Africa

because I never have enough money. If

I _____ (go) there,

I _____ (go) on a safari.

5 I think you should come to the party.

I _____ (not/go) to the party

unless you _____ (go) too.

6 John's working really hard this term, he has

passed all his tests. If he _____

(continue) to study so hard, I'm sure he

_____ (pass) all his exams too.

7 I don't have much money.

If I _____ (have) enough money,

I _____ (buy) an exotic pet.

Choose the correct answers. (6 points)

I've got a tank of tropical *birds* (fish)/ *mammals* at home, I could spend hours watching them swim around.

1 My favourite bird is the eagle. I also like *peacocks* / *ravens* / *owls* because of their amazing colours and their long beautiful tails.

2 Karen is afraid to swim in the ocean because she's scared of *dolphins* / *molluscs* / *sharks* after she saw a programme on TV.

3 When I went to Australia I saw some *giraffes* / *snails* / *kangaroos*. They are really funny-looking and jump a long way!

4 I rode on a *lion* / *camel* / *rabbit* when I was in Africa. It was different from riding a horse.

5 I love *butterflies* / *bees* / *ravens* because of their beautiful coloured wings.

6 Mike's favourite bird is the *eel* / *stork* / *crab*, it's usually white and has long legs and a long neck.

Complete the sentences with the words in the box.
There are two extra words that you do not need.

(5 points)

.....
aquarium evolution organism pests
predators ~~primitive~~ research theory
.....

Primitive man lived on earth long ago.

- 1 Scientists are doing _____ into how bats navigate when they are flying.
- 2 Lions are _____, they catch and kill other animals.
- 3 I think the amoeba is a single-celled _____.
- 4 When we went to the zoo we spent most of the time at the _____ looking at the fish.
- 5 The scientists have done some experiments to demonstrate the _____.

Complete the sentences with the correct forms of the words in capital letters. (6 points)

I think fish are boring pets. BORE

- 1 Mike is very _____, he thinks he's the most interesting person in the world! ARROGANCE
- 2 Jackie is very _____, one minute she's happy and the next she's angry and then she's sad! CHANGE
- 3 Be careful, that dog is very _____. It might bite you. AGGRESSION
- 4 I think cats are more _____ than dogs. INDEPENDENCE
- 5 I never know what my cat is thinking, it's an _____ animal. INTRIGUE
- 6 Some people are very _____ to animals, it's terrible. CRUELTY

Wiem, co trzeba